

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/34/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821201383
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5821201383.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a Mgr. Zuzany Štolcovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, a D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, deti rodičov: matka E. D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. G. XXXX/XX, B., právne zastúpená: JUDr. Michaela Pagáčiková, advokátka so sídlom F. XX, G. H., a otec: I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. G. XXXX/XX, B., právne zastúpený: JUDr. Ľubomír Kuboš, advokát so sídlom J. XX, B., o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na odvolanie otca voči rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 6P/28/2021 - 512 zo dňa 08.11.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II. a IV. **p o t v r d z u j e .**

II. V ostatnej časti **p o n e c h á v a** rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zvýšil otcovi počnúc dňom 10.03.2022 vyživovaciu povinnosť, naposledy upravenú rozsudkom súdu prvej inštancie sp. zn. 3P/35/2019 zo dňa 29.04.2020, právoplatným dňa 26.02.2021, na maloletú („mal.“) A. na 180 eur a na mal. D. na 150 eur, výživné na mal. C. ponechal vo výške 150 eur, všetko so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok I.). Nedoplatok na zvýšenom výživnom za obdobie od 10.03.2022 do 31.10.2022 na mal. A. vo výške 230 eur a na mal. D. vo výške 230 eur umožnil otcovi splácať v 5 mesačných splátkach po 46 eur na každé dieťa spolu s bežným výživným splatným po právoplatnosti napadnutého rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade omeškania čo i len s jednou splátkou (výrok II.). Návrh matky na zmenu úpravy zastupovania mal. detí a spravovania ich majetku (podľa rozsudku sp. zn. 6P/61/2016 zo dňa 22.11.2016) zamietol (výrok III.). Vo výroku IV. návrh otca na zverenie mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti zamietol. Záverom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.)

Pri rozhodovaní súd prvej inštancie poukázal na to, že v čase ostatného určenia výživného matka rovnako ako v súčasnosti pracovala ako SZČO - projektantka pozemných stavieb s mesačným príjmom cca 711 eur a jej výdavky predstavovali 900 eur mesačne. Otec pracoval ako obchodný zástupca u zamestnávateľa Ecoenergy Slovakia s.r.o. s mesačným príjmom 575 eur netto a jeho výdavky predstavovali 700 eur; v tom čase žil v rodinnom dome v bezpodielovom spoluvlastníctve rodičov. Mal. A. bola žiačkou 4. ročníka a mal. C. žiakom 1. ročníka základnej školy; mal. D. navštevoval materskú školu. Konštatujúc zmenu pomerov u mal. A. a mal. D. v dôsledku prechodu na vyšší stupeň vzdelávania

na každého z nich zvýšil výživné o sumu 30 eur. U matky považoval za preukázané zvýšenie jej príjmu na sumu 1.000 eur, ale aj zvýšenie jej výdavkov v súvislosti s vyplatením otca z rodinného domu sumou 49.807,48 eur. Príjem otca nemal preukázaný, nakoľko tento od 04.05.2022 začal opätovne vykonávať živnosť, preto vychádzal z jeho príjmu u predchádzajúceho zamestnávateľa vo výške 570 eur mesačne, ako aj z predložených faktúr za 07/2022 na sumu 655 eur, za 08/2022 na sumu 640 eur a za 09/2022 na sumu 680 eur. Vyslovil úvahu, podľa ktorej, keby otec vykonával činnosť pre viaceré firmy, mohol by dosahovať príjem, ktorý by presahoval pokrytie vlastných potrieb ako aj potrieb detí, pričom mal za to, že otec dlhodobo deklaruje nižšie príjmy, ako sú jeho skutočné. Súčasne konštatoval, že pokiaľ by mal vychádzať z deklarovaných príjmov oboch rodičov, ani u jedného by nevychádzali na pokrytie čo len základných životných potrieb.

Vo zvyšnej časti návrhu matky na zvýšenie výživného (na mal. C. na sumu 180 eur) súd prvej inštancie návrh zamietol konštatujúc, že tento je naďalej žiakom I. stupňa základnej školy, a teda u neho nedošlo k značnému zvýšeniu výdavkov a dosiaľ určená suma je dostatočná. Nestotožnil sa s návrhom matky postupovať pri určení vyživovacej povinnosti otca podľa § 63 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), nakoľko otec začal vykonávať živnosť od 04.05.2022 a v čase rozhodovania súdu nebolo možné vychádzať z jeho daňového priznania ani účtovnej závierky, ale len z ním predložených faktúr.

Nedoplatky na výživnom povolil splácať v splátkach, aby otcovi nevznikli jednorazové neprimerané náklady

Súd prvej inštancie zamietol ako nedôvodný návrh matky na obmedzenie práv otca zastupovať mal. deti a spravovať ich majetok, nakoľko mal preukázané, že otec sa o deti, keď sú u neho, riadne stará a matkou tvrdené okolnosti nesvedčia o finančnej negramotnosti otca, len o jeho účelovom konaní, ktorým sa snaží vyhnúť vyživovacej povinnosti stanovenej súdom. Uvedené okolnosti ani dlhodobo narušená komunikácia medzi rodičmi podľa prvostupňového súdu nepostačili pre predpoklad, že by otec v budúcnosti mohol zneužiť svoje právomoci.

Prvostupňový súd berúc do úvahy najmä záujem mal. detí (podľa čl. 5 písm. a/ až i/ základných zásad Zákona o rodine), hoci súhlasil s tým, že je v záujme mal. detí zachovať pravidelný kontakt s otcom, mal za to, že nie sú splnené podmienky pre ich zverenie do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a preto takýto návrh otca zamietol. Poukázal na to, že z tohto a z iných konaní mal vedomosť o zlej komunikácii medzi rodičmi, ktorí sa navzájom osočujú a vzájomne zle správajú. V prípade stanovenia striedavej starostlivosti by teda deti vyrastali v dvoch odlišných výchovných prostrediach, v ktorých by boli vystavované konfliktu lojality a psychickému nátlaku. Podľa súdu prvej inštancie sa rodičia doposiaľ nenaučili riadne komunikovať ohľadne potrieb mal. detí; navyše prístup otca, ktorý nie je ochotný riadne a včas platiť súdom určené výživné, je nezodpovedný, a teda otec svojím správaním nepreukázal, že by zverenie mal. detí do striedavej starostlivosti bolo v ich záujme.

V súlade s § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Proti výroku I., II. a IV. napadnutého rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec dôvodiac, že výdavky uvedené matkou v jej vyjadreniach sú zjavne tendenčné a nepravdivé a v jednotlivých položkách premrštené, majú za to, že výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa určiteľným spôsobom. Poukázal na to, že tiež má náklady na deti v čase, keď sa o ne stará. Výživné určené súdom prvej inštancie považoval za neprimerané k jeho schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom.

Otec mal za to, že pre zdravý vývoj detí je dôležité udržiavať väzby s oboma rodičmi a v konaní v dostatočnom rozsahu preukázal potrebu úpravy starostlivosti o mal. deti formou striedavej starostlivosti. Podľa jeho názoru pokiaľ nie sú zistené dôvody pre obmedzenie rodičovských práv a povinností, nie je žiadny dôvod, pre ktorý by sa nemohli obaja rodičia podieľať plnohodnotne na výchove svojho dieťaťa. Poukázal na to, že má vytvorené vhodné podmienky, býva v rodinnom dome svojich rodičov, a teda je schopný ich zabezpečiť po materiálnej stránke. Mal za to, že z perspektívy rozvoja osobnosti detí dostatočne preukázal svoje schopnosti rodiča odovzdávať im základné zásady ľudskosti a morálky. Ďalej sa snažil upriamiť pozornosť na prevládajúci vedecký názor významných odborníkov z oblasti psychológie a psychiatrie, podľa ktorého je striedavá osobná starostlivosť vhodnejšia pre deti ako starostlivosť jedného z rodičov, a preto by mala byť primárnou voľbou formy starostlivosti po rozvoze či rozchode rodičov pre deti všetkých vekových kategórií, nakoľko takéto deti dosiahli lepšie výsledky v oblasti emocionálneho a fyzického zdravia, majú menej problémov so správaním a lepšie školské výsledky, ako aj lepší vzťah s rodičmi, starými rodičmi a s novými partnermi svojich rodičov. Striedanie dvoch rôznych domácností, hoci aj v odlišných mestách a v dvoch rôznych

výchovných modeloch, síce môže zvýšiť u dieťaťa pocity stresu spôsobeného nestabilitou územného, emočného aj výchovného prostredia, ale podľa neho výsledky štúdie dokazujú skôr opačný efekt. Preto mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne rozhodol, keď jeho návrh na zverenie mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zamietol.

Podľa názoru otca v konaní došlo k viacerým vadám, na základe vykonaných dôkazov došiel súd prvého stupňa k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil, ale aj nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, preto navrhol mal. deti zveriť do striedavej osobnej starostlivosti a výživné počas jej trvania neurčiť, resp. napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. K podanému odvolaniu sa kolízny opatrovník vyjadril tak, že ho odporúča zamietnuť a napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť.

4. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že považuje napadnuté rozhodnutie v časti zamietnutia návrhu otca na zverenie detí do striedavej starostlivosti za správne po vecnej i právnej stránke, majúce na zreteli najlepší záujem mal. detí a s jeho závermi sa stotožnila. Podotkla, že pri odvolávaní sa na vedecké názory a výsledky štúdií otec neuviedol žiadny relevantný zdroj týchto vedeckých poznatkov, majúca za to, že jeho tvrdenia o prospešnosti striedavej starostlivosti pre emocionálny a fyzický vývoj všetkých detí nie sú absolútne ničím podložené, naopak sú nepravdivé a nemajú žiaden reálny základ, inak by všeobecné súdy automaticky plošne zavádzali vo všetkých prípadoch len striedavú osobnú starostlivosť. Podľa nej si otec takéto výskumy doslova vymýšľa. Mala za to, že vykonaným dokazovaním nebolo zistené, že by deti trpeli akoukoľvek nepohodou, narušením duševného, fyzického či emocionálneho zdravia, majú dobrý vzťah s obidvoma rodičmi aj s inými príbuznými zo strany oboch rodičov, majú dobrý prospech, nemajú študijné ani výchovné problémy. Poukázala na správu kolízneho opatrovníka zo dňa 14.09.2022, z ktorej vyplýva vykonanie podrobného šetrenia v domácnosti rodičov, ako i zisťovanie názoru detí, podľa ktorého im súčasný stav, resp. úprava styku s otcom vyhovuje. Z tejto správy podľa matky taktiež vyplýva, že otec nemá natrvalo vyriešenú bytovú otázku a dlhodobo si neplnil vyživovaciu povinnosť k deťom. Dala do pozornosti, že kolízny opatrovník pre neschopnosť rodičov vzájomne komunikovať a spolupracovať na výchove detí striedavú starostlivosť neodporúča.

Námietky otca, podľa ktorých zo strany súdu prvej inštancie došlo k vadám, k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu a tiež k nesprávnemu právnemu posúdeniu, matka považovala za bližšie nešpecifikované. Podľa jej názoru súd prvej inštancie vykonal podrobné dokazovanie, avšak v konaní bol pasívny otec, ktorý nereagoval na výzvy na predloženie dokladov za účelom preukázania jeho pomerov. Matka vytýkala súdu prvej inštancie, že sa nevysporiadal s aplikáciou ust. § 63 Zákona o rodine, pričom podľa nej už v skoršom konaní (sp. zn. 3P/35/2019 v spojení s odvolacím konaním sp. zn. 9CoP/48/2020) bolo skonštatované, že otec úmyselne ukončil svoju podnikateľskú, resp. zárobkovú činnosť s cieľom znížiť výšku svojej vyživovacej povinnosti, a teda je zrejme jeho úmysel vyhýbať sa jej plneniu. Matka mala za to, že otec opäť bezdôvodne a svojím vlastným pričinením znížil svoj príjem a opakovane zatajoval skutočnosti ohľadne svojich pomerov. Podľa nej klamal aj ohľadne dôvodov, pre ktoré skončil pracovný pomer v spoločnosti EcoEnergy 1 s.r.o. (po zmene obchodného mena Solarmont s.r.o.), nakoľko tak učinil dobrovoľne a bez udania dôvodu, a nie v dôsledku výpovede ako uvádzal. V uvedenej spoločnosti pritom otec montoval fotovoltaické a solárne panely, čo je podľa matky vysokoodborná činnosť a súčasne je osobitným typom živnosti, za výkon ktorej činnosti sa na trhu práce v danom čase a v danej lokalite ponúkala mzda v sume 25 eur za hodinu. Poukázala na to, že otec deklaroval len mzdu 570 eur nedosahujúcu ani úroveň minimálnej mzdy, hoci odpracoval aj veľké množstvo tzv. práce nadčas a počas sviatkov a dní pracovného pokoja a mal mu vzniknúť nárok na príslušné príplatky zo zákona. Namietala, že následne bol dobrovoľne nezamestnaný bez príjmu, potom začal podnikáť, avšak nepredložil žiadne relevantné účtovné doklady.

Matka sa nestotožnila s konštatovaním súdu prvej inštancie o tom, že v konaní nebol preukázaný príjem otca, pretože ho považuje za dôsledok nedôsledného prístupu súdu prvej inštancie k otázke zisťovania potenciálneho príjmu, ktorý je tento schopný dosahovať, nakoľko je zákonnou povinnosťou každého podnikateľa svoj hotovostný aj bezhotovostný príjem účtovne zaevidovať. Postoj súdu prvej inštancie, ktorý sa uspokojil s vágnymi tvrdeniami otca o neznalosti výšky svojho príjmu z podnikania, resp. že tento nevie vyčíslieť, hoci si mohol vyžiadať od otca účtovníctvo, nepovažovala za správny. Daňové priznanie nie je podľa nej jediným podkladom pre zistenie príjmu. Mala za to, že skutkový stav nebol dostatočne preskúmaný a prvostupňový súd sa nemal uspokojiť s tvrdeniami otca o výške jeho mzdy, najmä ak v minulosti dosahoval za tú istú prácu mzdu cca 1.000 eur mesačne.

Ďalej upozornila, že z otcom predložených výplatných pásov nie je možné ustáliť výšku jeho príjmu za hodinu, sú tam vážne nezrovnalosti, nasvedčujúce tomu, že výplatné pásky neodzrkadľujú skutočný

príjem otca, resp. skutočný počet ním odpracovaných hodín. Otec od júla 2021 do decembra 2021 dostával čoraz nižšiu mzdu, dokonca pri odpracovaní vyššieho počtu hodín, pričom zarábala obvykle menej ako 4 eurá/hod. Matka bola toho názoru, že bolo povinnosťou súdu prvej inštancie určiť výšku príjmu otca podľa § 63 Zákona o rodine, ak ju nebolo možné určiť inak.

Podľa matky pri určovaní primeranej výšky výživného súd prvej inštancie nezohľadnil ani iné nemenej významné skutočnosti, a to výrazné zníženie príjmu na strane matky, zvýšenie nákladov v súvislosti s pandemiou COVID-19, ako ani výrazný nárast cien v dôsledku inflácie (10 %). Taktiež nezohľadnil fakt, že sa výrazne zmenili majetkové pomery na strane otca tým, že sa mu znížili výdavky spojené s bývaním, nemusí splácať hypotéku, presťahoval sa do rodinného domu ku svojej matke. Navyše mal dediť po svojom zosnulom otcovi, o čom však súd prvej inštancie neinformoval a matka bližšie informácie o dedičskom konaní a výške hodnoty dedičstva nemá. Namietala pritom, že je v možnostiach prvostupňového súdu zabezpečiť si podrobnosti o dedičskom konaní, ktoré sa pred ním viedlo.

S poukazom na uvedené navrhla napadnutý rozsudok v časti ponechania mal. detí v osobnej starostlivosti matky ako správny potvrdiť a z úradnej moci preskúmať správnosť určenia výšky výživného zo strany odvolacieho súdu.

5. Podaním zo dňa 29.01.2023 matka doplnila svoje vyjadrenie predložením výpisu z listu vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie (ďalej len „kat. úz.“) B. s tým, že otec zatajil fakt, že po svojom otcovi zdedil väčší počet nehnuteľností nezanedbateľnej hodnoty, a teda mala za to, že súdom prvej inštancie zistený skutkový stav týkajúci sa majetkových a zárobkových pomerov otca neobstojí.

6. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa otec vyjadril tak, že má záujem rovnocenne sa podieľať na výchove mal. detí, má vytvorené vhodné podmienky, pričom poukázal na skutočnosť, že rodičia žijú v rovnakom meste. Mal za to, že striedavou osobnou starostlivosťou sa sleduje udržanie citovej väzby medzi deťmi a otcom, nakoľko pokiaľ dieťa žije len s jedným rodičom, jeho väzby na nepreferenčného rodiča upadajú.

7. K vyjadreniu matky otec uviedol, že bytovú otázku má riadne vyriešenú tým, že sa stal spoluvlastníkom rodinného domu v 1/4-ine, pričom od januára 2023 sa na jeho nákladoch podieľa sumou 165 eur; pre deti má vybavené detské izby s príslušenstvom. Nesúhlasil s tvrdením matky, podľa ktorého napadnuté rozhodnutie sleduje najlepší záujem mal. detí aj s poukazom na nimi vyjadrený názor, nakoľko nie je možné, aby všeobecné súdy postoj mal. dieťaťa bez ďalšieho prevzali a svoje rozhodnutie založili výlučne na jeho želaní.

Podľa otca ani nedostatočná či problémová komunikácia medzi rodičmi sama o sebe automaticky nepredstavuje prekážku striedavej osobnej starostlivosti, pričom v prejednávanej veci nedosahuje intenzitu brániacu jej nariadeniu. Tvrdenia matky o zlyhávajúcej komunikácii ohľadne mal. detí považoval za účelové. Poukázal na to, že na pojednávaní dňa 08.11.2022 navrhol vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia aj za účelom preukázania vzájomných vzťahov a vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti.

Otec uviedol, že dominantnou zmenou v príjmovej a výdavkovej bilancii matky je na jej pomery zjavne neprimerané zadĺženie sa v súvislosti s vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva manželov (zostatok hypotéky a spotrebný úver na výplatu vyrovnávacieho podielu). Považoval za zarážajúce, akým spôsobom sa matka snaží dosiahnuť vysoké výživné pre deti a zamedziť nariadeniu striedavej starostlivosti.

Nakoľko začal živnostensky podnikať až v roku 2022, otec mal za to, že faktúry predložené súdu prvej inštancie v časovom slede preukazujú, aké práva na odplatu zdaniteľného odvodu mu vznikli. Pracovnú činnosť, ktorú vykonáva, nepovažoval za žiadnu tak vysoko odbornú činnosť, ako uvádzala matka.

K doplnujúcemu vyjadreniu matky otec uviedol, že matka už v priebehu konania mala vedomosť o prebiehajúcom dedičskom konaní a navrhovala súdu prvej inštancie pripojiť dedičský spis. Poukázal na okolnosť, že práve matka sa v dedičskom konaní po svojom otcovi vzdala nároku na svoj zákonný dedičský podiel, okrem iného aj k nehnuteľnosti – stavbe, rodinnému domu súp. č. XXX, zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX kat. úz. B.. Podľa otca spoluvlastnícky podiel 3/12-iny k rodinnému domu nepredstavuje taký majetkový potenciál, ktorým by bolo možné priamo uspokojovať potreby mal. detí.

8. V podaniach zo dňa 11.07.2023 a 09.01.2024 matka poukázala na to, že otec si dlhodobo neplní vyživovaciu povinnosť, a to ani v minimálnom rozsahu. Konkrétne otec neposkytol deťom výživné od apríla do júna 2023, v dôsledku čoho bolo proti nemu začaté trestné stíhanie vrátane vznesenia obvinenia ako aj exekučné konanie. Podľa matky skutočnosť, že otcovi v mesiaci december 2022

bola vyplatená značná finančná čiastka z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov a výživné prestal platiť od apríla 2023, naznačuje, že tento nie je schopný riadne hospodáriť, resp. uprednostňuje svoje vlastné záujmy pred záujmami detí na riadnej výžive. Podľa nej otec nespĺňa predpoklady pre riadnu starostlivosť o tri deti v rámci striedavej starostlivosti, preto navrhla ponechať v platnosti rozhodnutie súdu o zverení detí do osobnej starostlivosti matky.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ v spojení s § 3 ods. 5 CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok prvoinštančného súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

10. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a vychádzajúc z jeho obsahu dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vykonal dostatočné dokazovanie, ktoré následne správne posúdil a pri rozhodovaní vychádzal zo zásad stanovených Zákonom o rodine vzťahujúcich sa k osobnej starostlivosti o deti a k vyživovacej povinnosti rodičov k deťom. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto len konštatuje správnosť jeho záverov, keď rozhodol o zamietnutí návrhu na zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov ako aj o zvýšení výživného na maloleté deti.

Otec v odvolaní, ale ani matka vo vyjadrení k odvolaniu neuviedli žiadne dôvody, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav, resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie.

11. Na zdôraznenie správnosti rozsudku v napadnutej časti odvolací súd uvádza, že ani podľa jeho názoru nie sú splnené všetky zákonné predpoklady pre zverenie mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V konaní bolo síce preukázané (najmä) správou kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, že obaja rodičia po materiálnej stránke majú vytvorené vhodné prostredie pre starostlivosť o deti a ani ich bydliská nie sú vzdialené, avšak odvolací súd má za to, že striedavá osobná starostlivosť o mal. deti nemôže byť nariadená len na základe splnenia materiálnych predpokladov. V záujme mal. detí je potrebné, aby pri ich výchove rodičia spolu konštruktívne komunikovali a kooperovali, čo v prejednávanej veci nebolo splnené. Vzťahy medzi rodičmi sú silne narušené, ich komunikácia, ako správne uviedol súd prvej inštancie, je dlhodobo narušená. Odvolací súd poukazuje na to, že rodičia neboli schopní sami sa dohodnúť na výške výživného ani na vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva, nie sú k sebe ústretoví. Navyše je nutné dať za pravdu matke, že neplnením vyživovacej povinnosti otec vystavuje mal. deti hrozbe strádania, ponecháva plnenie ich potrieb výlučne na matku a takéto konanie nie je možné vyhodnotiť ako zodpovedné. Vzhľadom k tomu odvolací súd konštatuje, že otec nepreukázal schopnosť zabezpečiť mal. deti počas obdobia, keď by boli v jeho starostlivosti.

Ďalej odvolací súd konštatuje, že mal. deti sú v osobnej starostlivosti matky na základe rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 6P/61/2016-50 zo dňa 22.11.2016, čo je vzhľadom na ich vek pomerne dlhé obdobie, pričom podľa názoru odvolacieho súdu nebola zistená zmena pomerov odôvodňujúca zmenu výchovného prostredia, na ktoré sú mal. deti navyknuté. Správne pritom postupoval súd prvej inštancie, ak prihliadol aj k názoru mal. detí, ktoré zmenu formy osobnej starostlivosti odmietli, pričom však nimi vyjadrený názor nebol výlučným dôvodom, pre ktorý návrh otca na ich zverenie do striedavej starostlivosti zamietol, ako to nedôvodne namietal otec.

12. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom otca, podľa ktorého pre mal. deti a ich vývoj je najlepšia striedavá osobná starostlivosť. Opätovne odvolací súd uvádza, že podmienkou pre kladný vplyv striedavej starostlivosti na vývoj mal. detí je vzájomná tolerancia, ústretovosť a konštruktívna kooperácia rodičov, čo v prejednávanej veci splnené nebolo. Odvolací súd ďalej konštatuje, že odborné názory vychádzajúce z údajných vedeckých štúdií, na ktoré otec v odvolaní poukazoval, sú len všeobecného charakteru, bez konkretizácie zdroja/autora týchto vedeckých štúdií. Odvolací súd zdôrazňuje, že vhodnosť tej ktorej formy osobnej starostlivosti o dieťa musí byť skúmaná vždy individuálne, s ohľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu.

13. Odvolací súd považuje napadnutý rozsudok za vecne správny aj v časti zvýšenia výživného zdôrazňujúc, že v prípade rozhodovania o zmene výšky výživného je súd povinný skúmať a sústrediť sa na zmenu pomerov, ku ktorej došlo na strane účastníkov konania od jeho posledného určenia. V prejednávanej veci preto správne prvostupňový súd konštatoval, že došlo k zmene pomerov, a to k zvýšeniu potrieb mal. A. a mal. D. v dôsledku ich nástupu na vyšší stupeň vzdelávania. S poukazom na

to, že dochádza k zvýšeniu výživného v pomerne krátkom období (cca po 2 rokoch), výška zvýšeného výživného v sume 30 eur na každé z oboch detí je aj podľa názoru odvolacieho súdu primeraná a zodpovedajúca potrebám maloletých tak, ako boli zistené dokazovaním vykonaným pred súdom prvej inštancie i ako sú známe odvolaciemu súdu z vlastnej praxe.

Odvolací súd má za to, že táto suma dostatočne pokrýva aj náklady na deti spojené s výučbou na diaľku počas pandémie Covid -19 a infláciu, pričom v tejto súvislosti je nutné podotknúť, že všeobecné zvýšenie cenovej hladiny postihuje nielen matku a mal. deti, ale aj otca.

Odvolací súd sa tiež stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého u mal. C., ktorý bol v čase rozhodnutia naďalej na I. stupni základnej školy, k podstatnej zmene potrieb nedošlo, a preto nie je dôvod výživné na neho zvýšiť.

14. Pokiaľ otec namietal, že súdom prvej inštancie určené výživné je premrštené, resp. nezodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam, odvolací súd zdôrazňuje, že od posledného rozhodnutia o výživnom nedošlo k zmene (zníženiu) potenciálu otca dosahovať príjem; rovnako to platí pre matku. V tejto súvislosti odvolací súd podotýka, že aj v predchádzajúcich konaniach bol otcom deklarovaný príjem hodnotený ako umelo znížený, ku ktorému záveru dospel odvolací súd aj v prejednávanej veci. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vek otca, jeho dobrý zdravotný stav a doterajšie pracovné skúsenosti v oblasti, ktorá sa teraz aktívne rozvíja, je schopný dosahovať príjem, z ktorého môže hradiť výživné zvýšené spolu na všetky deti o 60 eur mesačne tak, ako ho stanovil súd prvej inštancie.

15. V tejto súvislosti odvolací súd považoval za nedôvodnú námietku matky, podľa ktorej súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil, prečo neaplikoval ust. § 63 ods. 1 a 3 Zákona o rodine. Ako už uviedol prvostupňový súd, otec začal podnikáť 04.05.2022 a v čase jeho rozhodnutia (08.11.2022) nemal ešte ukončené zdaňovacie obdobie. Pokiaľ teda predložil faktúry v chronologickom slede za obdobie podnikania, nemožno konštatovať, že by si povinnosti preukázať svoje pomery nespĺnil, preto nebol dôvod aplikovať uvedené ustanovenie. Aj keď súd prvej inštancie nepostupoval podľa ust. § 63 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, správne vyhodnotil, že je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať vyšší príjem než deklaruje, z ktorého budú riadne uspokojené potreby mal. detí.

Obdobne to platí o otcom predložených výplatných páskach z pracovného pomeru, podľa ktorých, ako správne konštatovala matka, otec nedosiahol ani príjem zodpovedajúci minimálnej mzde.

Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že výživnému určenému prvostupňovým súdom na tri mal. deti spolu vo výške 480 eur zodpovedá príjem povinného rodiča cca 1.400 – 1.500 eur netto.

16. Na tomto mieste odôvodnenia považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že za zmenu pomerov nepovažuje nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti - rodinnom dome, v ktorom otec reálne býval aj predtým, než spoluvlastnícky podiel zdedil, nakoľko táto okolnosť nezvyšuje jeho potenciál dosahovať príjem. Nadobudnutím spoluvlastníckeho práva má otec zabezpečené právo bývania, nemôže však bez ďalšieho (súhlasu spoluvlastníkov) vec predať, resp. prenajímať, a teda táto okolnosť nemá vplyv na výšku výživného. Okrem toho z matkou predloženého listu vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. B. nevyplýva vysoký počet lukratívnych nehnuteľností tak, ako to prezentovala, ale ide o pozemky malých výmer (20 – 147 m²) priliehajúce k rodinnému domu.

17. Odvolací súd sa tiež stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva rodičov je potrebné prihliadať len okrajovo s tým, že nadobudnutie nehnuteľnosti ako majetku značnej hodnoty do výlučného vlastníctva je spojené na jednej strane so záväzkami (úvery, náklady na údržbu) a na druhej strane s výplatom peňažného plnenia a nutnosťou zabezpečiť si iné bývanie.

18. Odvolací súd konštatujúc, že hoci pre poručenské konanie platí princíp úplnej apelácie, námietky matky obsiahnuté v jej vyjadreniach k odvolaniu otca vyhodnocoval len v intenciách odvolania otca, nakoľko má za to, že pokiaľ matka chcela podrobiť napadnutý rozsudok vecnému prieskumu, mala sama voči nemu podať odvolanie. Súčasne dopĺňa, že sám nezistil dôvody, pre ktoré by o návrhu matky na zvýšenie výživného, ktorému s výnimkou výživného na mal. C. bolo v celom rozsahu vyhovie, rozhodol inak (nad tento rámec).

19. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne aj v ostatných, odvolaním nenapadnutých výrokoch, ktoré týmto ponecháva v platnosti.

20. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).